

Posudek diplomové práce

Název: **Vztah Edvarda Beneše k římskokatolické církvi**

Autor: Pavel Žák

Studijní obor: B 7105 Historické vědy

Vedoucí DP: doc. PhDr. Tomáš Petráček, Ph.D. Th.D.

Oponent: doc. PhDr. Veronika Středová, Ph.D.

Posлуhač Pavel žák se ve své diplomové práci věnuje *vztahu Edvarda Beneše k římskokatolické církvi do roku 1918*. Jde nepochybně o téma, které se v mnoha rovinách dotýká jeho „osobní filosofie“, a lze tudíž předpokládat, že výzkum i samotnou textaci diplomové práce realizoval se značným zaujetím a systematickým nasazením.

Je zřejmé, že autor DP téma hluboce promýšlel a na mnoha místech se skutečně snažil o nestranný, můžeme snad říci i objektivní přístup, přičemž objektivitu má zajistit především obsáhlá pramenná základna a množství primární i sekundární literatury. Na druhé straně jeho osobní zainteresovanost je v textu velmi dobře patrná, což ovšem nemusí být na škodu věci (viz. Kalistova představa historické metody tvořivé). Oceňuji snahu zasadit nelehké téma nejen do dobových souvislostí politických, společenských a kulturních, ale rovněž do širšího kontextu filosofického (např. vztah křesťanství - socialistické myšlení).

Diplomová práce je napsána velmi kultivovaným jazykem, je čtivá, místy však autor užívá emotivně zabarvených výrazů a spojení, která by se v odborném stylu neměla objevovat (např. *hamižnost kněží*). DP disponuje bezchybně zpracovaným poznámkovým aparátém a především správně sestaveným seznamem pramenů a literatury. *U obhajoby by měl P. Žák vysvětlit, proč ve své práci opomenul jakékoli archivní fondy.*

V souvislosti se strukturou práce oceňuji především velmi kvalitní úvod, kde autor mj. vysvětluje potřebnost studia zvoleného tématu, zařazuje jej do kontextu předchozích bádání a provádí podrobný rozbor pramenů a literatury. V případě závěru se nemohu ubránit dojmu, že autor se v řadě skutečností jen opakuje – zhušťuje do menší plochy to, co již bylo řečeno v textu předchozím. *V této souvislosti by měl proto u obhajoby reagovat na otázku, v čem jeho práce překonala dosavadní bádání, jaký je její přínos, popř. jak bude dále využita?* Kladně hodnotím rovněž prolínání chronologického a tematického hlediska při výkladu tématu. Za zcela originální považuji první kapitolu věnovanou přijímání katolické církve za francouzské Třetí republiky, čímž zcela zřetelně naznačil jedno ze základních východisek Benešova pozdějšího teoretického myšlení. Podařilo se mu tak rovněž přesáhnout rámec

dějin národních, což vezmeme-li v úvahu Benešův vztah k francouzské společnosti a kultuře, ale i pozdější nadnárodní význam jeho osobnosti, je zcela správné.

Z hlediska metodologického má DP především trojí rozměr: analytický, komparativní a syntetický. Zcela převažující je analýza – autor detailně rozebírá zdroje „Benešova antiklerikalismu“ /zkušenosti z rodinného prostředí, vliv kontaktů s realitou soudobé francouzské společnosti, inklinaci k socialistickým myšlenkám/, jeho projevy /počínaje prvními publicistickými reflexemi až po systematické Benešovy reakce na soudobou katolickou církev/ i podstatu Benešovy osobní filozofie. Výsledky analytických postupů zpětně zasazuje do soudobých kontextů. Jejich prostřednictvím potvrzuje svoji původní hypotézu o Benešově vystupňovaném nepřátelství vůči katolické církvi. Pavel Žák se však nespokojuje s konstatováním této skutečnosti. V podstatě až do konce diplomové práce se ptá, proč tomu tak bylo, klade si otázky po podstatě a vývoji Benešových názorů. Dále oceňuji jeho snahu ptát se, zda takové nepřátelství bylo v dané době výjimečné a zda k němu přispěly postoje a chování samotné katolické církve. Zde se vedle dalších analýz otevírá prostor mj. pro komparaci, který autor dokázal poměrně dobře využít. Ačkoli převažující ráz diplomové práce je analytický, autorovi nelze upřít snahu po syntetizování získaných poznatků a to jak v jednotlivých kapitolách, tak v závěru DP.

Ke struktuře diplomové práce mám ale jednu připomínku. Domnívám se, že se vyznačuje zbytečně vysokým počtem kapitol a subkapitol, někdy pouze o délce 2 stran. Po mém soudu tato skutečnost vede ke zbytečné roztříštěnosti tématu, jehož opětovné scelení klade na autora vždy vysoké nároky, a to i na autora mnohem zkušenějšího. Celkovému vyznění diplomové práce by tak prospělo zmenšení počtu kapitol. Dobře rozumím autorově snaze zaměřit se v jednotlivých částech vždy na dílčí problém, detailně jej popsat a rozebrat. Respektuji i jistou jeho „osobní umanutost“, s níž dokázal i během studia vždy vysvětlovat svoje stanoviska a názory, uvádět nové a nové argumenty, což mu roztříštěná koncepce skvěle umožňuje, avšak domnívám se, že komplexnější přístup by mu, i přes jeho vyhraněné názory, umožnil větší odstup od zkoumané problematiky. Tato připomínka však nikterak nesnižuje moje kladné hodnocení Žákovy diplomové práce. Autor by se nad ní měl ale zamyslet a vyjádřit se k možnosti jiného koncepčního uchopení při obhajobě diplomové práce.

Ačkoli si Pavel Žák vybral pro svoji diplomovou práci velmi náročné téma, nezbyvá mi než konstatovat, že se mu podařilo k obhajobě předložit nadprůměrnou diplomovou práci, založenou na obsáhlé heuristice, schopnosti číst a interpretovat dobové texty i odbornou literaturu, získané poznatky hluboce promýšlet a vřazovat do širokých dobových souvislostí. Potvrdil tak ostatně moji předcházející domněnku o osobních předpokladech pro náročné postgraduální studium. Diplomovou práci posluchače Pavla Žáka proto velmi ráda doporučuji k obhajobě a pro její klasifikaci navrhuji hodnocení

doc. PhDr. Veronika Středová, PhD.

V Hradci Králové 5. a 6. června 2016